

Vennesla kommune

Arkivsak-dok. 24/01096-7
Arkivkode ---/F22/&20
Saksbehandler Line Ingvill Berhus

Saksgang	Møtedato
Levekårsutvalget	10.09.2025
Formannskapet	16.09.2025
Kommunestyret	25.09.2025

Vurdering av kombinasjonsmodell for BPA- vedtak

Sammendrag

Kommunestyret vedtok 20.6.24 å åpne for en kombinasjonsmodell for brukerstyrt personlig assistanse (BPA), jf. sak 54/24. Modellen åpner for bruk av private leverandører og innebærer at brukere kan velge mellom kommunal tjeneste og private leverandører.

Nye kostnadsberegninger viser at dagens kommunale BPA-ordning er kostnadseffektiv sammenlignet med andre kommuner, og det er betydelig usikkerhet knyttet til økonomiske og administrative konsekvenser ved en eventuell konkurranseutsetting.

Saken legger frem to alternativer for politisk avklaring der det ene alternativet er å videreføre BPA-ordningen som en helkommunal tjeneste (dagens praksis) og det andre er å gjennomføre kombinasjonsmodellen som foreslått i kommunestyrevedtaket for 2024, men presisere at det er begrenset til nye vedtak. På bakgrunn av de betydelige merkostnadene knyttet til å åpne opp for konkurranseutsetting anbefaler kommunedirektøren at kommunestyret vedtar alternativ 1.

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

1. Alternativ 1: Ikke konkurranseutsetting
 - Kommunestyret vedtar at BPA-tjenester fortsatt skal leveres av kommunen.
 - Det gjennomføres ikke konkurranseutsetting.
 - Administrasjonen bes videreutvikle og effektivisere dagens BPA-ordning innenfor kommunal drift.
2. Alternativ 2: Presisering – kun nye vedtak
 - Kommunestyret vedtar å gjennomføre kombinasjonsmodellen som vedtatt i KST 20.6.24 med mulighet for både kommunal og privat leverandør av brukerstyrt personlig assistanse (BPA).
 - Det presiseres at ordningen gjelder for nye vedtak.

Vedlegg

1. Vedtak KST sak 54/24
2. Sluttrapport – BPA prosjekt
3. Høringsbrev -BPA
4. Høringssvar Vennesla eldreråd
5. Høringssvar Rådet for personer med funksjonsnedsettelse
6. Vedlegg til høringssvar fra Rådet for personer med funksjonsnedsettelse- faktaark fra Virke

Bakgrunn for saken

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er en ordning som gir personer med funksjonsnedsettelse praktisk bistand og hjelp, både i og utenfor hjemmet. Ordningen bygger på prinsippet om at den enkelte skal ha rett til å delta fullt ut i samfunnet og selv bestemme hvordan assistansen skal organiseres. BPA gir brukeren rollen som arbeidsleder, og bidrar til økt selvstendighet og kontroll over egen hverdag. Fra 1.1.2025 ble BPA-ordningen i Vennesla kommune samlokalisert fra tre til en enhet: enhet for hjemmetjeneste.

Kommunestyret ønsket i 2024 å åpne for mer brukervalg og fleksibilitet i BPA-ordningen. Vedtaket la opp til en kombinasjonsmodell, med mulighet for både kommunal og private leverandører.

I etterkant har administrasjonen gjennomført nye kostnadsberegninger og sammenligninger med omkringliggende kommuner, samt hatt formøte med Odin Prosjekt via OFA-avtale. Resultatene viser at Vennesla kommune har en kostnadseffektiv BPA-ordning. Samtidig er det behov for nærmere avklaringer knyttet til omfanget og konsekvensene av en eventuell konkurranseutsetting, både økonomisk og administrativt.

Saken har vært til høring i Vennesla eldreråd og Rådet for personer med funksjonsnedsettelse Vennesla:

Eldrerådet:

Eldrerådet støtter administrasjonens forslag om å videreføre BPA som helkommunal tjeneste, uten konkurranseutsetting (alternativ 1). Dette på bakgrunn av kommunens økonomiske situasjon, spesielt med tanke på at vi må forberede oss på enda større press på helse- og omsorgstjenester fremover.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse:

Konklusjon: For å sikre et bærekraftig, fleksibelt og kvalitetsmessig godt BPA-tilbud, bør Vennesla kommune gjennomføre en kombinasjonsmodell som inkluderer alle vedtak, ikke bare nye. Dette vil styrke brukerstyringen, gi bedre økonomisk kontroll og redusere administrativt ansvar for kommunen – samtidig som det gir likeverdige tjenester til alle innbyggere med BPA-vedtak. Samtidig vil det åpne for flere arbeidsplasser i kommunen, som igjen gir økte skatteinntekter til kommunen. Assistent stillinger passer godt til studenter som trenger deltidsstillinger.

Økonomiske konsekvenser

Dersom alle BPA – brukere skal få mulighet til å velge private leverandører, vil Vennesla kommune måtte følge konsesjonskontraktforskriften §5-1 Anvendelsesområde og EØS terskelverdier. Det vil si at dersom terskelverdien overstiger 57,8 millioner i løpet av perioden (5 år), krever dette at konkurransen må gjennomføres som en del III – anskaffelse som krever blant annet at anskaffelsen må kunngjøres. Det estimerte timetall for bistand fra Odin prosjekt er betydelig høyere og mer tidkrevende.

Dersom konkurranseutsettelsen kun skal gjelde nye BPA-brukere, kan man gjennomføre en del i anskaffelse. Det vil si at det ikke er nødvendig å kunngjøre anskaffelsen, men heller inviterer inn et begrenset leverandører til å gi tilbud.

Administrasjonen har som følge av kommunestyrevedtaket gjennomført nye kostnadsberegninger og sammenligninger. Tall fra omkringliggende kommuner viser at Vennesla kommune har den laveste timeprisen på BPA-tjenester ca. kr 426, mens sammenlignbare kommuner ligger mellom 491–543 kr per time.

Dette gir betydelig utslag i årlige og femårige kostnader, med en mulig merkostnad på opptil 17 millioner kr over fem år dersom alle vedtak skulle utføres av private aktører.

Kolonne1	Kolonne2	Kolonne3	Kolonne4	Kolonne5	Kolonne6	Kolonne7
Kommune	Timepris	Vedtakstimer per uke	Årlige utgifter (kr)	Økning pr år i hht nåværende budsjett (kr)		Budsjett utgifter 5 år
Vennesla pr.d.d.	426,33 kr.	563	12 481 237			62 406 185
Froland	543,- kr.	563	15 896 868	3 415 631	tall fra Odin+KIP for to år	79 484 340
Lillesand	506.66 kr.	563	14 832 978	2 351 741	inkl KIP 3,4%	74 164 890
Lyngdal	491,- kr.	563	14 374 516	1 893 279	*inkl KIP JEA 3,4%	71 872 580
Kristiansand	497,35 kr.	563	14 033 450	1 552 213	inkl KIP på 3,4%	70 167 250
						+KIP regulering hvert år
BPA - timer utenom hjemmetjen		419,5	9 300 000			
BPA - timer under hjemmetjen		143,5	3 181 274			
Samlet timer/budsjett per 2025		563	12 482 274			

Tabellen viser økonomiske beregninger basert på timepris på de omkringliggende kommuner som har avtale med privat leverandør

Vurdering

Det er behov for politisk avklaring om kommunen skal gå videre med konkurranseutsetting av BPA-tjenester, og i så fall i hvilket omfang. En tydelig presisering er nødvendig for å sikre forutsigbarhet for både brukere og ansatte, og for å kunne planlegge eventuelle anskaffelser i tråd med gjeldende regelverk.

Høringssvar:

Vennesla eldreråd

Eldrerådet støtter alternativ 1 – videreføring av BPA som helkommunal tjeneste. Rådet begrunner dette med kommunens økonomiske situasjon og forventet økt press på helse- og omsorgstjenester. Innspillet er i tråd med administrasjonens vurdering og understreker behovet for økonomisk bærekraft.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelser

Administrasjonen har gjennomgått høringssvaret fra Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne. Høringssvaret argumenterer for at kombinasjonsmodellen bør inkludere både nye og eksisterende vedtak, for å sikre likhet og valgfrihet for alle brukere.

Det er imidlertid viktig å merke seg at Vennesla kommune, med en helkommunal BPA-ordning, i dag har en timepris på 426 kr, som er betydelig lavere enn timeprisene for private leverandører i omkringliggende kommuner (Froland 543 kr, Lillesand 507 kr, Lyngdal 491 kr og Kristiansand 498 kr). Dette viser at den helkommunale modellen er kostnadseffektiv.

Høringssvaret fremhever også samfunnsøkonomiske gevinster ved BPA, noe som er en viktig faktor. I saksfremlegget er det også foreslått at en eventuell kombinasjonsmodell kun skal gjelde for nye vedtak. Dette punktet er viktig for å sikre at eksisterende brukere opprettholder tilgang til den kostnadseffektive

og kvalitetsmessige helkommunale ordningen. Vi må vurdere om den nåværende ordningen allerede gir tilstrekkelig kvalitet og valgfrihet for brukerne.

Det foreligger pr i dag ingen klager fra brukere av ordningen. Den generelle oppfatningen er at det som følge av omorganiseringen med egen avdelingsleder BPA innenfor hjemmetjenesten, har styrket kvaliteten og samarbeidet med arbeidsledere i ordningen.

Samtidig vurderes det som lite hensiktsmessig å åpne for private leverandører for alle vedtak. En slik modell vil medføre betydelige økonomiske og administrative konsekvenser, inkludert krav om omfattende anbudsprosesser i henhold til konsesjonskontraktforskriften og EØS-terskelverdier. Dette vil kreve vesentlige ressurser til oppfølging og koordinering, og kan svekke den kostnadseffektiviteten kommunen har oppnådd med dagens ordning.

Konklusjon:

Vi vurderer det som mest hensiktsmessig med disse to alternativer:

Alternativ 1: Ikke konkurranseutsetting

BPA-tjenester skal fortsatt leveres som en helkommunal tjeneste. Det gjennomføres ikke konkurranseutsetting. Ordningen videreutvikle og effektivisere innenfor kommunal drift.

Alternativ 2: Presisering – kun nye vedtak

Vedtaket om kombinasjonsmodellen, som ble fattet av kommunestyret i 2024, opprettholdes. Det presiseres imidlertid at ordningen kun skal gjelde nye vedtak.

Utfra kommunens økonomiske situasjon vil kommunedirektøren anbefale at en viderefører dagens ordning med at BPA-tjenestene leveres i kommunal regi.